

Beteende terapeuter

Framåtblickande samtal

Tidskriften Cognitive behavior therapy firar 50 år - Intervju med Alexander Rozental
Lär dig om spelifiering - Intervju med experten Adam Palmquist
Ny bok av Billy Larsson - Läs Jonas Ramnerö recension av boken

Beteende terapeuten

Utgives av

Beteendeterapeutiska föreningen

Redaktionen

George Lärkefjord, redaktör
Georgelfjord@gmail.com

Styrelsen

Johanna Morén, ordförande
Elin Wesslander, kassör
Filip Jovicic, (led) sekreterare
Martin Oscarsson (led) medlemssekreterare

Övriga ledamöter

Linda Lövefors (led)
Jenny Hulterström (led)
Barbara Weishaupt (led)
Rikard Sunnhed (led)
Niklas Törneke (led)
Anna-Maria Naranjo Vestin (led)
Christopher Zaar (suppleant)
Simo Glumoff (suppleant)
Fredrik Sterner (studeranderepresentant)

*Kontakta styrelsen genom kontaktformulär på hemsidan,
www.beteendeterapeutiska.org*

Beteendeterapeuten arbetar med att samla och förmedla information inom föreningen och därför är vi alltid tacksamma för era bidrag: bilder, tankar, sammanfattningar, rapporter, åsikter, kommentarer, information om det ni gör och om det som händer på fältet.

Innehåll

 Nr 3 2022

3 Ledare

Styrelsesidor
4 Presentation av ny redaktör

5 Presentation av kansli

5 Nya stadgar

Mötet

8 Intervju med Alexander Rosental

11 Intervju med Adam Palmquist

Kunskapens källa

14 Recension av Jonas Ramnerö

18 Tillbakablick i forskning

19 Kommande evangemang

Manusstopp för beteendeterapeuten: 10/1, 10/4, 10/8, 10/11

Bidrag skickas till: Georgelfjord@gmail.com

Textformat: Garamond, News Gothic Std & Metric

Följ oss på Facebook: <https://www.facebook.com/BTF.SABT>

Följ oss på LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/beteendeterapeutiska-föreningen>

Nu blir det andra bullar i BTF!

Så mycket nytt vi står inför i vår förening! Just nu tar du del av den första digitala Beteendeterapeuten med vår nya redaktör George Lärkefjord som vi hälsar välkommen till oss. Vi hoppas att vår förenings lokalblaska ska skapa en känsla av gemenskap och samhörighet även om den inte dimper ner i pappersform. Ni vet det där med topografi och funktion – det kanske inte hänger på formen? Jag vet att George tar sitt uppdrag på största allvar och vill bredda bilden av hur inlärningsteori tillämpas för att inte endast vara en förening för ”psykologer med KBT-inriktning”.

Sen har vi vår renommerade vetenskapliga tidskrift CBT. Den fyller 50 år i år och kommer fortsätta dimpa ner i pappersform innan den nästa år går över till digital form. Med vår nya redaktör Alexander Rozental hoppas jag att vi kan uppmärksamma vår jubilar lite extra och även blicka framåt för att se hur den nya formen framöver kan nyttjas på bästa sätt.

De nya stadgarna gick igenom i våras! En viktig förändring i stadgarna är att vi inte längre kräver att presumtiva medlemmar ska uppvisa att de har en grundläggande kompetens i KBT. BTF har tidigare haft en kursplan för grundläggande psykoterapeutisk utbildning och det är denna som har varit mallen för att bedöma kompetens. Kursplanen tillkom när föreningen erbjöd dessa utbildningar och senare när de erbjöds i samverkan med BTF. Man har således varit tvungen att inkomma med intyg på att man antingen gått just denna utbildning eller någon motsvarande. Det har en inneburit en hel del administration både för den som vill bli medlem och för vår medlemssekreterare. Flera har med rätta blivit upprörda när de exempelvis har lagt fram en avhandling i KBT men ändå inte ansetts ha ”den rätta kompetensen” för att de saknar det antal handledningstimmar i klientarbete som krävs enligt BTF’s kursplan. Ja ni hör! Groucho Marx begärde utträde ur en exklusiv klubb med motivationen ”I don’t want to belong to any club that would accept me as one of its members”. Efter stadgeändringen hade det varit kört att få honom tillnärmelsevis intresserad eftersom vi nu välkomnar alla med intresse för beteendeterapi i vid bemärkelse. Så nu ska det jäsas och bakas som aldrig förr i denna förening! Om ni blir lite fundersamma på vad jag menar åsyftas en tidigare

Johanne Morén

ledare där jag utifrån bakverk lyfte att det finns olika sätt att förhålla sig till de verksamma ingredienserna i terapeutiska metoder. Ingen metod har monopol på vad som är verksamt, men det kan finnas ett värde i att ha en tradition att utgå ifrån för att kunna förstå och utveckla denna metod.

Nu när jag skriver denna ledare sitter jag i soffan på landet de sista dagarna på semestern. Inför uppstart känns det ofta lite överväldigande: Hur ska jag hinna? Kan jag överhuvudtaget någonting? Jag måste kontakta den – och den – och den – och den! Gah!

Och det kommer att gå bra. Det kommer att vara mycket, men allt kommer inte samtidigt och jag är inte ensam. Det kommer att vara roligt att gå till arbetet och umgås med andra som förstår mitt sätt att språka. Under ledighet har jag ändå inte hållit mig helt borta utan har varit med i en bokcirkel som hålls av ordförande Thor Bengtsson i svenska ACBS. Sen stämde jag träff på Åland med Petra Berg som är ordförande i den svensktalande finska föreningen för KBT. 15 augusti har styrelsen i BTF sitt första styrelsemöte och då startar det på allvar. För även om det blir andra bullar finns det mycket som ska förvaltas enligt nya och gamla traditioner i vår förening samt i samverkan med andra:

EABCT 8-10 september,
PS22 30 september -2 oktober
SWABA’s höstträff 1 oktober,
SfKBT’s årsmöte 21 oktober,
BTF’s årskongress i Stockholm
17-18 mars
och BTF-salonger varje
månad. Mer lär läggas till!

Vi ses och hörs i höst!

Foto: Psykologpartners

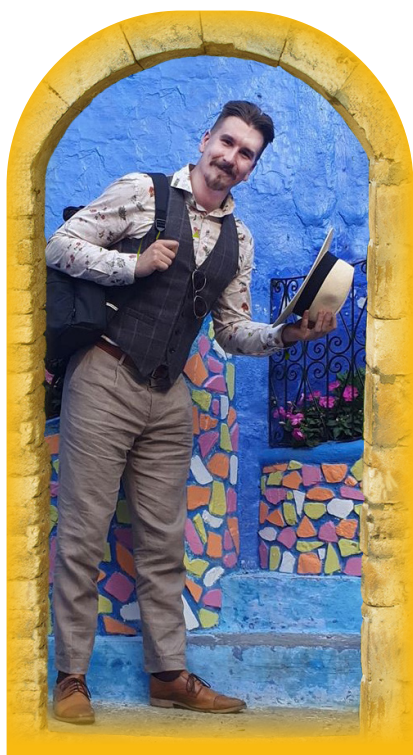

Presentation av redaktör George Lärkefjord

Jag önskar er välkomna till sommarnumret av Beteendeterapeuten. Tyvärr har vi inte fått ett vårnummer i år men vi hoppas att detta nummer kompenserar med lite extra spännande inslag. För er som inte känner mig så är jag George Lärkefjord och den nya redaktören för Beteendeterapeuten. I det senaste styrelsemötet har det framkommit föreningens önskan att skapa givande material till flertal yrkesgrupper som har nytta av beteendeterapi och inlärningsteori. Som en student har jag läst både socialt arbete, fysioterapi och psykologi. Samt i mitt arbete fått

smakprov på hur mycket kunskap som andra yrkesgrupper har om människans beteende. Därför är det även min önskan att kunna delge erfarenheter som finns mellan olika yrken och verksamheter. Det är en stor ära att få vara en del i att vidarebefordra kunskapen som finns inom och utanför föreningen.

I detta nummer bjuder vi på spännande intervjuer, vi börjar med Alexander Rozental som är huvudredaktör för tidskriften Cognitive behaviour therapy som firar 50 år. Vidare har vi en intervju med Adam Palmqvist som genom spelifiering skapar system som hjälper unga väcka sin glädje till lärande och självbemästrande. Vi har också en insiktsfull recension av Billy Larsons nya bok om Freud utförd av Jonas Ramnerö. Till sist har vi en sammanställning av lite äldre forskningsartiklar och hur de har påverkat oss idag, samt kommande evenemang som säkerligen kommer ge mycket matnyttig information.

Träffa det nya kansliet

Philip Lindersten

Kanslist

Psykologstudent på Karolinska Institutet och ekonomstudent på Handelshögskolan. Stort intresse för organisations- och ledarskapsfrågor. Sedan våren 2022 kanslist på BTF. Ser fram emot att lära mig mer om KBT!

Erik Molander

Webbredaktör

Har tagit hand om BTF:s hemsida sedan 2020. Har du synpunkter på eller frågor om själva hemsidan, kontakta mig på bt.webbredaktor@gmail.com.

Nya stadgarna

Beteendeterapeutiska föreningen har i och med årsmötet i mars 2022 tagit beslut om att bli en intresseförening.

Detta innebär att man inte behöver ha ett utbildning/yrkeskompetens-krav på medlemskap. Så alla som inte kunnat vara medlemmar tidigare på grund av detta kan nu med enkelhet ansöka. Vi i styrelsen hade gärna uppskattat om detta spreds vidare till de man tror sig beröras. De nya stadgarna är också till för att belysa BTF's önskan på ett bredare

perspektiv och att fler som har intresse för beteendeterapi och inlärningsteori ska kunna ta del utav föreningen. Förändring till att bli en intresseförening innebär också att BTF inte kommer ha en kontrollfunktion gällande medlemmarnas behandlarkompetens. Behandlarlistan kommer således inte se ut framöver som den ser ut idag, men styrelsen arbetar med att hitta en ny form för att medlemmar ska kunna vara sökbara för varandra. Styrelsen har tillsatt en arbetsgrupp i styrelsen för arbetet med behandlarlistan. Utöver detta har en arbetsgrupp för att se över de etiska riktlinjerna tillsatts bestående av ordförande Johanna Morén, styrelseledamot Niklas Törneke samt medlemmarna Gunilla Berglund och Jens Driessen. Det nya stadgarna kan ni i sin helhet se på nästkommande två sidor.

Nya stadgarna

§ 1 ÄNDAMÅL

Beteendeterapeutiska föreningen (BTF) bildades 1971 och är en sammanslutning av personer intresserade av och villiga att verka för beteendeterapier samt för att stödja dess utövare. Detta ska ske genom att främja forskning, utbildning och behandling av relevans för beteendeterapier samt dess utövare. Föreningens uppgift är att informera om beteendeterapier och att verka för samarbete med andra föreningar, såväl i Sverige som i andra länder, som har en liknande inriktning. Föreningen ska också verka för att beteendeterapier bedrivs enligt föreningens etiska riktlinjer.

§ 2 BETEENDETERAPI

Beteendeterapi är en form av psykologisk behandling/psykoterapi som syftar till att förstå och påverka mänskligt beteende. Åtgärder grundade på beteendeterapi kan tillämpas inom exempelvis hälso- och sjukvård, arbetsrehabilitering, barns utveckling, samhällsanalys, kriminalvård, organisationsutveckling och pedagogik.

Föreningen ser den beteendeterapeutiska inriktningen som bred, inkluderande och i ständig utveckling. Den har sina historiska rötter i inlärningspsykologin och har successivt kommit att inkludera kunskap från ett flertal vetenskapliga områden. Föreningen menar att beteendeterapi alltid bör grundas på vetenskap, såväl i form av utvärderande effektforskning som grundforskning.

§ 3 MEDLEMSKAP

Föreningen är en intresseförening och som medlem kan antas den som stöder föreningens ändamål i enlighet med §1.

Eftersom BTF är en ideell förening utgör medlemsavgiften basen för föreningens ekonomi. Medlem är skyldig att till föreningen erlägga årsavgift, vars storlek fastställs av årsmötet. Medlemskapet upphör om medlemmen begär utträde eller inte har betalat årsavgift. Medlem kan uteslutas om den handlat i strid med föreningens stadgar, etiska riktlinjer eller på annat sätt uppenbart skadat föreningens anseende eller verksamhet. Beslut om uteslutning av medlem ska i sådana fall fattas av årsmötet med 2/3 majoritet. Uteslutningsärenden ska vara styrelsen tillhanda två månader innan nästkommande årsmöte. Innan årsmötet ska den för

uteslutning aktuella medlemmen beredas möjlighet att skriftligen framlägga sina synpunkter.

§ 4 STYRELSE

Styrelsen består av ordförande, kassör, åtta ledamöter, två suppleanter samt en studeranderepresentant. Studeranderepresentanten ska vara studerande på grundutbildning och har i styrelsen motsvarande funktion som en suppleant. Endast medlem är valbar till styrelsen. Mandattiden är ett år. Omval kan ske utan formell begränsning. Val till styrelsen ska ske vid årsmötet och styrelsen konstituerar sedan sig själv. Styrelsen sammanträder då ordföranden så finner erforderligt eller då minst två ledamöter gör framställan därom till ordföranden. Styrelsen är beslutförm om minst fem ledamöter är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal gäller den mening som ordföranden företräder, utom vid personval då lotten skiljer. Styrelsens möten ska protokollföras. Styrelsen är mellan årsmötena föreningens högsta och beslutande organ. Det åligger styrelsen att till varje årsmöte avge berättelse över föreningens verksamhet under det gångna året.

§ 5 VALBEREDNING

Valberedningen, som utgörs av tre ledamöter, utses av årsmötet för ett år i taget. Valberedningen föreslår kandidater till styrelsen, revisorer och revisorssuppleanter samt redaktörer för föreningens vetenskapliga tidskrift. Valberedningen ska senast en månad innan årsmötet inkomma med förslag på förtroendevalda.

§ 6 FIRMATECKNING

Handling, som utfärdas för föreningen, ska under-tecknas med föreningens firma (Beteendeterapeutiska föreningen) samt underskrivas av firmatecknare. Föreningens firma tecknas av ordförande samt kassör var för sig.

§ 7 REVISION

Föreningens räkenskapsår omfattar tiden 1/1 – 31/12. Föreningens räkenskaper ska avlämnas till revisorerna senast en månad innan årsmötet. Revisorerna ska till styrelsen avlämna till årsmötet ställd berättelse. Berättelsen ska innehålla besked huruvida revisorerna tillstyrker ansvarsfrihet för föreningens ledamöter.

6 Beteendeterapeuten

§ 8 ÅRSMÖTE

Årsmötet är föreningens högsta beslutande organ. Rösträtt äger var och en som är medlem i föreningen. Ordinarie årsmöte hålls en gång årligen under februari-mars. Kallelse till årsmöte ska av styrelsen utsändas minst tre veckor i förväg genom brev eller e-post till medlemmarna. I kallelsen ska anges de beslutsärenden som ska förekomma på årsmötet. Övriga ärenden kan anmälas på årsmötet. Då styrelsen anser det påkallat, eller då en av revisorerna eller minst 1/10 av föreningens medlemmar begär det, ska extra årsmöte utlysas på samma sätt som till ordinarie årsmöte. Vid utlysande av extra årsmöte ska skäl härtill anges. Andra än i kallelsen angivna frågor får inte tas upp till behandling vid ett sådant extra årsmöte.

Vid ordinarie årsmöte ska förekomma:

1. Val av presidium för årsmötet, bestående av ordförande, sekreterare samt två justerare tillika rösträknare. Fastställande av röstlängd.
2. Fråga om årsmötets behöriga utlysande.
3. Genomgång av styrelsens verksamhetsberättelse.
4. Genomgång av revisionsberättelse samt fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
5. Val av styrelse (ordförande, kassör, åtta ledamöter, två suppleanter samt en studeranderepresentant)
6. Val av två revisorer och personliga suppleanter för dessa till föreningen respektive tidskriften.
7. Val av chefredaktör och redaktör för föreningens vetenskapliga tidskrift.
8. Val av ordförande samt två ledamöter till valberedning.
9. Fastställande av medlemsavgift samt budgetförslag för kommande verksamhetsår.

Övriga ärenden.

Beslut vid årsmötet fattas med enkel majoritet med undantag för vad som sägs i § 3 angående uteslutande av medlem samt i § 9 angående

stadgeändring. Beslut fattas med acklamation. Votering sker om medlem och/eller årsmötespresidium önskar det. Vid personval tillämpas relativ majoritet och voteringen ska vara sluten om medlem önskar det. Vid lika röstetal avgörs personvalet genom lottnings om inte annat beslutas av årsmötet innan valet förrättas. Medlem äger rätt att företrädas av annan medlem genom fullmakt. Önskar någon vid årsmötet företräda annan person genom fullmakt ska denna tillställas styrelsen en vecka före stämman. Ingen får dock företräda mer än ytterligare en annan medlem. Motion till årsmötet angående föreningens verksamhet kan väckas av enstaka medlem och ska för att kunna behandlas vara styrelsen tillhanda två månader innan årsmötet. Även styrelsen kan inom denna tidsram lämna in propositioner till årsmötet. Protokoll förda vid årsmötet samt vid extra årsmöten ska skrivas och justeras inom fyra veckor.

§ 9 FÖRENINGENS STADGAR

För beslut om ändring av föreningens stadgar erfordras 2/3 majoritet för förslag därom vid två på varandra följande årsmöten, varav minst ett ordinarie.

I tillägg till dessa stadgar har föreningen policydokument som utformas av styrelsen. Policydokument ska formuleras i enlighet med föreningens stadgar. Avsikten är att i skrift klargöra hur relevanta frågor ska hanteras i ljuset av stadgarna. Policydokument kan förändras av sittande styrelse och bör fungera som en röd tråd samt ge stabilitet åt föreningens verksamhet.

§ 10 UPPLÖSNING AV FÖRENINGEN

För beslut om föreningens upplösning erfordras 2/3 majoritet av närvarande medlemmar vid två på varandra följande årsmöten, med minst en månads mellanrum, varav minst ett ordinarie. Vid föreningens upplösning ska de behållna tillgångarna tillfalla European Association for Behavioural and Cognitive Therapies.

Tidskriften Cognitive Behavior Therapy (CBT) firar 50 år

Mycket har skett sedan CBT's grundande, med en ödmjuk start som en nationell tidning för medlemmar till att bli internationellt erkänt med säte i både Europa och Amerika. Vi får lyxen att tala med den nya chefredaktören Alexander Rozental som tar oss både genom historien och för framtida planer för tidskriften.

Alexander Rozental kan lätt beskrivas ha många strängar på sin lyra och i alla intervjuer han deltar i framgår en bild av en driven och framåtblickande personlighet. Som forskare brinner Alexander både för vad som är effektivt i psykoterapi och vad som är ofördelaktigt för klienter. Han intresserar sig även i mer vardagliga problembeteenden exempelvis perfektionism och har släppt tre böcker inom dessa områden.

CBT startades 1972 av Sten Rönneberg och Lars-Göran Öst vid pedagogiska institutionen. Tidskriften var på svenska och riktade sig enbart till medlemmar. På tidigt 90-tal tog Gerhard Andersson steg att göra tidskriften till en internationell peer reviewed tidskrift. I början på 2000-talet så tog man kontakt med Gordon Asmundson som blev chefredaktör och skapade den amerikanska delen av CBT. Det skapade ytterligare ett lyft så att fler forskare fick känna till tidskriften.

Planen var att CBT skulle uppmärksammas både på BTF's årskongress 2022 samt som en artikel i kommande tidskrift men på grund av pandemin blev får man vänta tills nästa års kongress berättar Alexander.

”Det är deras arbete som ligger till grund”

Orsaken till CBT's framgång

Som har nämnts i förra upplagan av Beteendeterapeuten så har CBT har fått väldigt höga poäng på sin impact factor, vilket innebär att artiklarna som publiceras i tidskriften hänvisas till ofta. Alexander härleder denna framgång till tidigare redaktörers arbete.

— Jag skulle säga att det är mycket Per Carlbring förtjänst. För att under de nästan 12 åren han var chefredaktör så arbetade han mycket intensivt med att etablera CBT

som ett varumärke internationellt. Han var duktig på att delta på konferenser, få kontakt med forskare framför allt i USA och att nätverka ihärdigt. Han förespråkade också för att publicera mer metaanalyser och den typen av artiklar som ofta blir mer citerade. Jag tänker mig att Per och Gerhard har gjort ett fantastiskt arbete med att få det att bli en internationell tidskrift där forskare från andra länder vill publicera sig. Ofta blir det så att om man väl nått upp till en viss ryktbarhet och en hög impact så blir det lite av ett självspelande piano. Så man kan säga att deras arbete ligger till grund att vi kan fortsätta och nå ut med de mest intressanta och nyhetsdanade forskning som finns där ute. Så det är med stolthet jag tar över det arbetet och hoppas kunna förvalta det.

Framtidsvisioner

Framtiden håller både utmaningar och visioner för CBT. Målet är att framstående forskare ska fortsättningsvis vilja publicera sina verk i tidskriften men också att nå ut till en bredare grupp av forskare. Det nämns ofta att mycket forskning snävar in sig i få områden av

Filtrerad information

Ofiltrerad information

världen och CBT har som mål att presentera forskning från fler världsdelar. För att kunna bredda i vilka manus som publiceras så ser CBT styrkan av att bredda kompetenserna och mångfalden i verksamhet.

— Vi har dels breddat redaktionsgrupperna så att vi ska få en bättre könsfördelning och samma sak med vårt edditorial board, då det har funnits för få kvinnor i den här gruppen. En viktig uppgift nu som jag och mina kollegor sitter med är att få in fler kvinnliga forskare och där också titta på andra aspekter som kan vara av intresse så mångfald på andra sätt vad gäller etnicitet och nationell tillhörighet de har och så vidare. Man vill även ha mångfald

Bild: anpassad från Creative commons BY

När man försöker säkerställa evidens (stödet) för en viss behandling eller metod så har Meta-analyser störst förklaringsvärde.

Meta-analyser innebär att man samlar flertal kvantifierbara studier och utför analys på all data som finns tillgängligt. Detta gör det möjligt att flertal små studier som individuellt inte får ett tydligt resultat kan slås samman för att visa om en behandling har effekt eller inte. Meta-analyser kan dock ha brister så det kräver att forskarna som utför dessa är noggranna med vilka studier som inkluderas och hur datan analyseras.

i vad potentiella medarbetare håller på med så det inte bara är ångestforskare utan det kanske också är folk som även håller på med handledningsforskning eller kunskapsinhämtning inom KBT. Så man tittar mycket på deras forskningsprofil.

“Det ska bli en fin sak och attraktivt att vilja vara reviewer för CBT”

— Andra utmaningar handlar om hur man ska fortsätta vara relevant i en värld där det finns allt fler vetenskapliga tidskrifter och allt fler vetenskapliga förlag. Det här är en stor utmaning i branschen i det att många forskare har tröttnat på review processen alltså att man ställer upp för obetalt arbete, då gäller det att på andra sätt visa att det du gör för oss är meriterande. Det är sådant jag försöker jobba med långsiktigt, att det ska bli en fin sak och attraktivt att vilja vara reviewer för CBT.

Andra utmaningar är att tackla fusk som har uppdragats inom vissa forskningsområden. Detta har ökat kraven på transparens från forskarnas sida där de exempelvis behöver tillhandahålla sin data och hur de gått tillväga med sina analyser. Även om detta sätter krav på forskare nu så kan detta ha nytta för framtida meta-analyser.

— Äldre studier kommer alltid vara svåra att få tag på eftersom de kom innan kravet på transparens. Men framöver kommer det underlätta jättemycket, framför allt när andra forskare kommer vilja titta variabler på ett annat sätt. Då kan samla ihop allt mycket enklare för en meta-analys exempelvis.

”Replication crisis” som det heter i engelsk litteratur är ett fenomen som har skett inom flertal forskningsområden, vilket innebär att man har haft svårt att återskapa resultat från tidigare forskning. För psykologi skedde detta runt 2010-talet när två större granskningar visade att 60-70% av återskapta forskningsförsök misslyckades få liknande resultat. Orsaken till fenomenet är flerfaldigt, allt ifrån forskningsfusk till saknad av noggrannhet i metod eller analys. Åtgärder som föreslagits är att man ska vara mer noggrann med metoderna som används för att öka deras reliabilitet och skapa system som hindrar forskare från att vara jäviga till positiva resultat. Vissa forskare menar dock att Replication crisis för med sig mycket gott. Exempelvis orsakar det meta-vetenskaplighet, det vill säga att man reflekterar på hur vetenskap utförs, samt ökar kravet på transparens i forskning.

Källa: Hillary & Medaglia (2020) What the replication crisis means for intervention science. *International Journal of Psychophysiology*.

Schooler (2014) Metascience could rescue the “replication crisis.” *Nature* (London)

Spelifiering med Adam Palmquist

Spelifiering är ett relativt nytt fenomen, där man tar inspiration av det som fungerar väl i spelsammanhang för att påverka människors beteenden i andra områden. En person som är framstående inom området här i Sverige är Adam Palmquist, han har erfarenhet att arbeta som lärare och har som doktorand publicerat flertal artiklar och böcker om spelifiering.

Foto: Privat

— År 2010-2011 kom de första artiklarna kring spelifiering. Sedan dess har spelifiering kopplats till ungefär 225 olika teorier. Det som har en väldigt stark koppling till dess kärna är operant betingning och teorier som fokuserar på beteenden. Men över tid kommer troligtvis spelifiering bli mer inriktat till olika områden, appliceringen av spelifiering kan då se olika ut för exempelvis träning eller utbildning. Däremot kommer grunden bestå av motivationsteorierna.

I Adams böcker finns det mycket visuellt stöd och bredvid texten finns det ofta små faktarutor samt praktiska exempel på hur man kan använda sig av spelifiering. Själva böckerna kan ibland ha spelifierade element för att hjälpa läsaren hålla fokus, exempelvis en progressionsmarkör på sidorna som visar hur långt man kommit och läsaren får en medalj när hen avslutat ett kapitel. Adam beskriver att han ofta lever mycket som han lär och tar inspiration av beteendeterapi i sitt egna arbete.

— Det vore väldigt dumt om jag inte gjorde det. Det är som en filmforskare som inte tittar på film. Hela min datorskärm är full med post-it lappar som hjälpte mig att arbeta produktivt under pandemin. Jag satte upp lappar i olika färger som hade olika betydelser, de här gröna

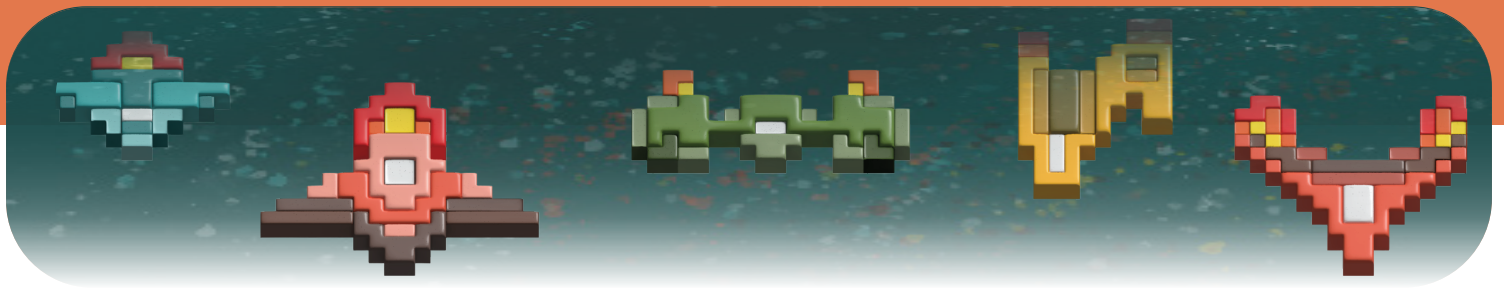
behöver jag göra innan jag går iväg på min eftermiddagsfika. Det hjälper mig klara min vardag och att vara så effektiv jag vill vara. Men också att det hjälper mig känna när saker är klart så jag kan lägga undan arbetet för att umgås med min fru och barn.

B:et i skolans värld

Den svenska skolan inspireras mer av tänkare som John Dewey, Piaget och Vygotsky. Men behaviorismens lärdomar lämnas ofta i skymundan.

— Första gången jag kom i kontakt med behaviorism professionellt var när jag pluggade till lärare och jobbade inom skolan. I svensk skolkontext ser man ofta ner på beteendeterapi och folk blir oroliga när man pratar om det. Men jag kom i kontakt med en skola vid namn Magelungen där man pratade på ett helt annat sätt om beteende och behaviorism. Det användes exempelvis ofta när barn blev begränsade av sin ADHD och Magelungen var väldigt duktiga på KBT och beteendeterapi. När vi lärare invände med att såhär gör man inte i svensk skolkontext svarade de med ”varför då? vad är problemet?” och det var första gången jag kände ”ja, vad är problemet?”.

Mycket av Adams lärdomar kommer från hans arbete som lärare och nu för tiden arbetar Adam på Nord University i Norge. Bland hans lärdomar finns strategier formade för att stötta eleverna oavsett deras nivå. Ett stort fokus läggs på hur man kan strukturera miljön för att både bibehålla fokus på en uppgift och att skapa naturliga ingångar till nästa uppgift. I boken tas det upp hur sådant även gynnar högpresterande elever så de kan bli stimulerade och fortsätta hitta motivation till skolan.

— De högpresterande eleverna får inte alltid stöd eller utmaningar i skolan och det är en grupp som man sällan pratar om även om det rör sig i en positiv riktning nuförtiden. Många av de som kom in till oss på Magelungen hade inte en intellektuell funktionsnedsättning, speciellt för de som hade hemmarsittarproblematik. De hade varit högpresterande och klarat sig väldigt bra i skolan men att de fick för låga uppgifter i skolan så eleverna sa ”då stannar jag hemma istället för jag lär mig inget”. Jag uppmanar alla som läser tidningen att titta närmare på hemmasittande i arbete och i skolan samt hur har det förändrats under pandemin.

“Det livslånga lärandet måste vara drivet av ens egna intressen”

Vilken av meningsfullhet

I Adam Palmqvist bok “Det spelifierade klassrummet” finns det många inslag av beteendeterapi för att öka motivation hos elever. I den teoretiska delen tas det upp att operant

inlärning kan dock vara svårt att använda för att stimulera ett livslångt lärande. I samtalet tas det upp att svårigheten är att använda förstärkare på ett reflekterande sätt. Adam menar att man inte får glömma bort vad som är meningsfullt för det individuella barnet när man försöker använda sig av förstärkning.

— Där och då tänkte jag att det livslånga lärande måste vara drivet av ens egna intressen. Jag tänker att det är viktigt att man får meaning-making och sense-making, när jag ser mening så fortsätter jag göra det beteendet. Man blir ju påverkad av sin omgivning kring vad som är meningsfullt. En trigger måste finnas för att hjälpa barnet komma i kontakt med något meningsfullt och det kan komma utifrån eller inifrån.

Det som framkommer är dock att meningsfullhet ibland kan tappas bort hos de som använder sig av teorierna. Adam menar att man inte kan byta ut meningsfullhet mot att bara skapa en loop av kortsiktiga belöningsystem för att bibehålla intresse.

— Appar är ju designade så att man blir motiverad, man får stjärnor och man arbetar mot mål, det är väldigt behavioristiska designval. Men man behöver undra ”vad vill den här appen att jag ska göra?” för de kommer ge mig det jag vill ha men kanske inte det jag behöver.

Vissa spel premierar att personen ska spela så mycket som möjligt utan att tänka på vad personen gör med sin tid eller reflektera över sitt spelande. Spelets design gör att personen vill spela spelet länge men lär dem inte förmågor som hjälper dem i sina liv långsiktigt.

— Många matteappar och Duolingo till exempel kan lära personer rabbla information men vad ska jag använda det till? Mina barn har ju fått lära sig väldigt tidigt att läsa och skriva för de har ju två lärarföräldrar så det blir en ingång till mer socialt samspel med oss.

Etik i spelifiering

Att arbeta utifrån barnets bästa (eller klientcentrerat som är bekant för många terapeuter) kommer ofta upp i samtalen med Adam. Han vill gärna att kunskapen ska göra situationen bättre för eleven och inte bara människorna runtomkring. Liknelsen dras till industrialiseringen där arbetare fick jobba i mer och mer effektiva produktionskedjor men där arbetarnas välmående nedprioriterades.

— Det finns ju en etik där man tänker att det inte bara är kvantifierbara värden. Vissa delar av världen har fortfarande inställningen att medborgare ska bli bra industriarbetare men även om jag lär mig skrivaren på arbetsplatsen snabbare eller läser en kurs på universitetet snabbare så ger det inte mig något. Vi människor gillar struktur och belöning men det kanske inte är bra långsiktigt.

Adam beskriver också hur det beteendeanalytiska tänket kan också användas i hur samhället formar lagar. Själv tycker han att det är bättre att fokusera på förstärkare än bestraffning, vilket också får stöd i behavioristisk litteratur då det ofta kan leda till att personer letar hellre efter sätt att undvika bestraffning än att göra ett bra beteende. Vid frågan om områden där spelifiering skulle kunna skapa mer nytta så kommer svaret snabbt till Adam.

— Allting som har med sustainability och circular economy att göra. Eftersom detta handlar så tydligt om beteenden, ofta görs detta på slentrian. Men principerna är detsamma som vid träning där vi måste snubbla på våra tränings skor x-antal gånger på morgonen för att till slut skapa vanan till att träna. Målet är ju att vi ska rädda jorden, syftet säger sig självt men där hade jag velat se fler olika forskningsområden samarbeta för att skapa mer förändring. Att man skapar en struktur som förstärker beteenden som gagnar inte bara personen utan hela världen.

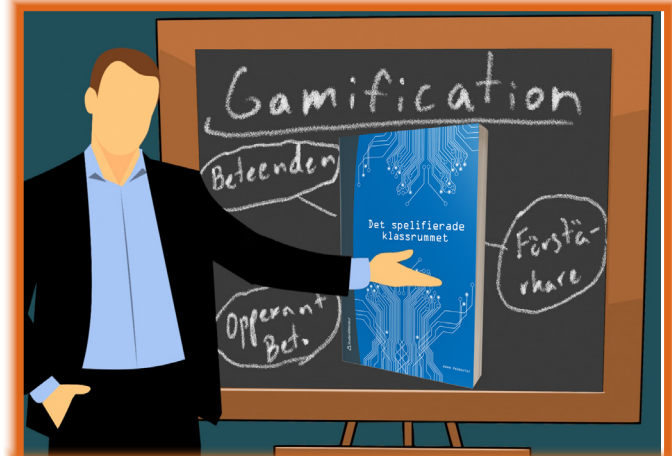

Foto: Anpassad från Studentlitteratur

Det gemensamma i spelifiering och beteende-förändring är att man tittar på vad det är för beteenden som man vill se mer av. Exempelvis beteenden i ett klassrum, sedan bryter man ner beteendet i beståndsdelar som man tänker sig leder till det önskade beteendet.

En av de många styrkorna i spelifiering är att det ger fler ingångar till att hitta förstärkare i omgivningen. Spelifiering ger praktiska förslag på hur man kan bryta ner beteendet till hanterbara delar och att bygga in feedback i strukturen/uppgift vilket man har sett är en stark förstärkare i människors beteenden.

Har du praktiska exempel när du använde dig av spelifiering? Kontakta redaktören för att dela med av dina erfarenheter i kommande nummer!

Billy och Sigmund

Om Billy Larssons nya bok "18 Myter om Freud"

Författare: Jonas Ramnerö

När jag läste psykologi på 80-talet sades det att man inte kunde ägna sig åt psykologi, utan att ha ett förhållande till Freud. Minns inte vem som sa det, men tanken var, om jag förstod den rätt, att oavsett om man anammade psykoanalysen och blev anhängare av den eller om man förkastade den och blev motståndare till den så hade den en avgörande betydelse. Man skulle alltid komma ha ett förhållande till psykoanalysen och därmed var Freud alltid relevant. För egen del får jag erkänna att Freud haft en avgörande betydelse i mitt liv. Det var efter att jag i 20-årsåldern läst "Vardagslivets psykopatologi" (Freud, 1904/2006), som jag bestämde mig för att bli psykolog. Läsningen var som att få en inblick i en ny värld av fantastiska förklaringar till hur människan fungerar. Mödosamt tog jag mig igenom boken, från pärm till pärm. Jag minns ärligt talat inte om jag förstod det jag läste, men kan väl minnas upplevelsen av att ha mött vad som måste vara den viktigaste kunskapen som kunde finnas. Det var en förälskelse. Jag hade hittat den jag ville leva med. Och precis som en normal förälskelse så handlade det nog inte om vad som faktiskt var där framför en utan om vad man drömde om att det skulle kunna bli.

När jag läser Billy Larssons bok "18 myter om Freud" (2022) blir jag väldigt nyfiken på Billys förhållande till Sigmund. Han har läst mycket Freud. Väldigt mycket! Betydligt mer än jag gjort. Ja, sannolikt mer än de flesta som ska ses som anhängare till detta tankesystem eller det som kommit i dess efterföljd.

Men han har inte bara läst mycket, han har läst noggrant och han har läst med en imponerande skärpa. I boken får man ta del av en rik och djup läsning av Freuds verk, men även av de som kommenterat dem senare. Men Billy verkar absolut inte ha blivit förälskad, drabbats av den övertygelse som jag själv upplevde eller att ha fångats av hans tankegångar på det sätt som jag hört många andra vittna om. Han verkar ha varit ganska skeptisk från start. Om man ser till andra kritiker av Freud så var t.ex. Frederick Crews litteraturkritikern som startar med Freuds psykoanalys som basen för sitt skrivande innan han vänder sig emot honom och tar på sig uppgiften att systematiskt kritisera inte bara Freuds verk, utan även hans moral och drivkrafter (t.ex. Crews, 2017). Det ger ett lättbegripligt narrativ (inte minst för en Freudian, tänker jag). Billy verkar ha hela tiden haft ett distanserat förhållande till Freud, och det är det som gör det än mer förundrande när man i boken förstår hur mycket tid han måste ha lagt ner på att sätta sig in i såväl Freuds skrifter som skrifter om Freud. Så även om Billy inte verkar ha varit förälskad och ändå måste de ha haft en intensiv relation. Min egen relation till Freud svalnade. Det var inget dramatiskt uppbrott där jag gjorde slut eller var fylld av besvikelse. Jag hittade helt enkelt andra att gå vidare och dela mitt liv med. Det var väl lite den där vi-kan-ju-alltid-ses-och-ta-en-fika-någon-gång, men som aldrig blir av. Billy gick vidare med Sigmund och skrev en bok. Och det är verkligen inte en bok vilken som helst.

Foto: Privat

18 myter om Freud

1. Freud var en originell tänkare
2. Freud var orättvist behandlad av sin samtid
3. Freud hade en traumateori som han sedan svek
4. Freud blev vilseledd av sina patienter
5. Freud övergav övergreppsteorin på grund av sin självanalys
6. Teorin om oedipuskomplexet bygger på Freuds självanalys
7. Teorin om oedipuskomplexet bygger på observationer av barn
8. Freuds teorier bygger på kliniska observationer
9. Freud var en god lyssnare
10. Freud var en framgångsrik behandlare
11. Oedipuskomplexet handlar inte om sexualitet
12. Freuds sexualitetsbegrepp handlar om kärlek
13. Freuds libidobegrepp ska uppfattas metaforiskt
14. Freud var en sanningssökande person
15. Freud var moraliskt föredömlig
16. Freuds psykoanalys går till botten med mänskliga problem
17. Psykoanalysen kan försvaras som humanvetenskap
18. Freuds teorier är värdefulla för att förstå konstnärliga verk

Man tänker nog lätt att om Freud är tung och svår att läsa, så måste en kritik av denne mans verk vara minst lika tung (eller tyngre). Billys bok är lättläst och spännande. Den har en pedagogisk och originell idé som bygger upp tematiken kring ett centralt narrativ: Mycket av det som sägs om Freud och hans verk är i själva verket myter om detsamma. Dessa är listade på ett systematiskt sätt och utreds i stycke efter stycke, på ett sätt som berättar historien. Jag har levt i föreställningen att myterna mycket varit en del av eftermälet. Till exempel har såväl Ernest Jones som Peter Gays biografier beskrivits som kraftigt idealiserande. I föreliggande arbete blir det tydligt att mytskapandet i vissa fall går tillbaka till huvudpersonen själv. Speciellt intressant blir kopplingen till den svenska psykologiscenen och man får en intressant kontrast mellan argument som i många avseenden känns välbekanta och den kritiska läsning som Billy tillhandahåller. Jag inser, utan att på något sätt vara Freud-anhängare, att det hänt att även jag bidragit till att föra vissa myter vidare.

Men hur lyckas Freud fånga en hel värld under mer än ett sekel? Billys svar är att han skriver bra! Han var på många plan en

skicklig författare som tar upp teman som berör människor. Men det gör det inte till en vetenskap. Tvärtom ges i boken en demonstration av hur Freud i sitt resonerande avviker från grundläggande principer för den form av kunskap vi brukar kalla vetenskap. Det är två saker stannar speciellt kvar efter läsningen av boken. Den ena är att man kan se argumentation för Freuds relevans i dag, men där hans teser presenteras i ett så uttunnat och blekt skick att de inte alls på ett rättvist sätt återspeglar de idéer som han själv formulerade betydligt mer distinkt och färgstarkt. Det andra är själva idén att den Freud som lever vidare är i stora delar en mytologisk gestalt som vidarebefordras på ett sätt som i avgörande delar avviker från eller döljer den historiske person och författare han faktiskt var.

Jag hade förväntat mig att många skulle protestera mot den bild som tecknas i boken, men då jag följer diskussioner på nätet om den så finner jag inte dessa. Det jag finner är i stället argumentet att Freud har varit en historiskt viktig person, men att det han skrivit inte på något sätt kan tas som representativt för samtida psykoanalytiskt tänkande. Jag tror båda argumenten är giltiga. Men ur dem kommer ett argument att dessa premisser gör kritiken av Freud helt onödig. Han lever ju inte! Freud är helt enkelt inte aktuell och granskningen därmed meningslös.

Men är det verkligen så? Jag får inte ihop bilden, för jag har sett argument som att Freud gjorde epokgörande upptäckter, att han beskrivit avgörande insikter kring människans grundläggande natur och att han i mycket egentligen bara föregriper senare tiders vetenskap på området. Var fanns de där argumenten, egentligen? Jag bestämmer mig för att försöka få en annan bild och läser 10

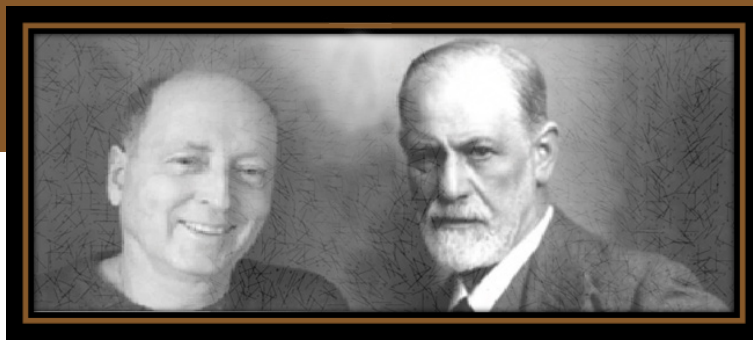
skäl att älska Freud (Anjefelt, 2011) vilket visar sig även det vara en trevlig och lättläst bok med 10 små essäer av framstående svenska psykoanalytiker i Freuds fotspår. Nu ska i ärlighetens namn sägas att om Billy Larssons bok givit mig 18 skäl att misstro Freud, så är det knappast så att denna bok ger mig 10 tydliga argument emot detta. Faktum är att boken inte någonstans argumenterar för att man ska älska Freud eller varför man skulle göra det. Men i läsningen av denna bok så lämnas ingen tveksamhet kring vad man anser om Freuds aktualitet. Tvärtom är det just det som boken hela tiden utgår ifrån. Freuds tänkande blir som en slags riksläkare mot vilken mänskligt beteende kan förstås. Även om boken är förhållandevis fri från beundrande kärleksdeklarationer, så visst finns det en kärlek där. Men den känns inte som den passionerade förälskelsen (utom möjligen i ett kapitel), utan mer som en långvarig stabil relation där man för länge sedan börjat ta varandra för givna. Man ifrågasätter inte. Och frågan är om det är så aktualiteten ser ut? Men jag kan inte låta bli att tänka på hur det skulle vara i en relation om det visar sig att personen inte var den man trodde? Och om det gång efter gång funnits försök att påpeka att det som sagts inte var sant och om fusk har förekommit. Vi lever ju i en tid då psykologin skakats flera gånger av just sådant som att forskningen visade sig inte vara det den beskrevs som eller där förgrundsgestaltens tveksamma förflutna lyfts fram.

Böckerna blir i vissa avseenden varandras motpoler. Å ena sidan Billys bok som kan ses som ett skolexempel på en kritisk läsning där det skrivna ordet nagelfars, kontrasteras mot andra källor samt att dess logik och inre konsistens prövas. Anjefelts bok, å den andra sidan, är mer ett sökande efter igenkänning och

bekräftelse, samt identifikation med idéerna på ett övergripande plan. Men båda handlar om ett förhållande till Freud och hans verk. Jag kan önska att den första rösten hade fått höras mer i min egen psykologutbildning och i diskussionen i Sverige.

I en diskussion kring boken sades det att saklig kritik av Freud måste baseras på bibehållen respekt. Det låter bra, men vad är egentligen respekt i detta sammanhang? Om man läser en bok som Billys så får man veta att Freud fabricerade sina data och som ibland för direkt med osanning. Kommer det att påverka min respekt för honom? Ja, rimligen. Men hade det varit mer respektfullt att undanhålla läsaren detta? Och om man därutöver ser den läsning av Freud som suddar ut distinkta drag i hans teorier för att de ska passa en mer samtida publik och inte sticka i människors ögon, är

det respekt? Det känns som att respekt är fel väg här. Argumentet som gör boken unik är att se Freud som myt och i det finns en aktualitet som handlar om att reflektera över på vilket sätt en mytologi hålls vid liv och vilken funktion den fyller. Det leder oss över till bokens sista del.

Boken avslutas med ett resonemang och funderingar kring psykoterapisverige och vägen framåt. Vi lever ju i ett land som präglats av en psykodynamisk hegemoni som fått ge vika för en dominans av kognitiv beteendeterapi. Det är en scen som präglas av en rad små akronymer för olika terapiskolor och alla försvaras de av grupper. Grupper bildas i kontrast till andra grupper och genom att man enas om något internt. Det är dels förvissningen om att kunna åstadkomma något, men det är även vissa begrepp man har en positiv attityd till och inte minst är det attityden till företrädare och förgrundsgestalter. Till det kommer en övertygelse av att i något avseende vara lite bättre än andra (men den talar man inte högt om). I grupperna kommer mytologierna in och det blir svårt att inte bara se deras aktualitet, utan även behovet av att granska dem. Denna bok gör detta kring en person och hans verk på ett synnerligen förtjänstfullt sätt.

I min värld så är detta en bok som borde ha en självklar plats i en psykologiintresserads bokhylla och jag önskar att den skulle kommenteras livligt av de som inte håller med om det som står i den. Så här långt verkar responsen mest vara att förbise den med tystnad. I mina ögon är det viktigt läsning för

att sätta perspektiv på en avgörande kraft inom ett århundrande av psykologi. Men då tillhör jag generationen som inte kunde komma förbi Freud. Vad jag funderar över är att tidigare läste man om Freud, man läste en och annan originaltext och Freuds teser presenterades som valid kunskap i psykologin. Att då få denna genomgång blir som en kritisk fond som får en hel del att hamna i nytt ljus. Men frågan är hur det är idag? Har man en förkunskap som Billys bok kan kontrasteras mot eller är det så att Freud helt enkelt är irrelevant idag? För att gå tillbaka till det jag började med så vore det kanske i vissas ögon värre än att man var emot honom.

Jag blir inte helt klar över förhållandet mellan Billy och Sigmund, men hur som helst är det källan till en läsvärd och välskriven bok. I kritiken finns det något personligt, men inte hämndlystet. Efter att ha läst Billys bok så blir bilden av Sigmund ömklig på något sätt. Men det händer något mer. Jag blir också sugen på att läsa mer av det han skrivit. Jag har ju inte läst vare sig Vargmanen eller Dora, och får helt plötsligt inte bara känslan av att det är brister i min bildning. Det är läsoplevelser som gått mig förbi. Vi kanske skulle ta den där fikan i alla fall.

Referenser:

- Anjefelt, M (red, 2011). 10 skäl att älska Freud, Natur och Kultur
- Crews, FC (2017). Freud: The Making of an Illusion. Metropolitan Books
- Freud, S. (1904/2006) Vardagslivets psykopatologi. I Samlade skrifter IV. Stockholm: Natur och Kultur.
- Larsson, B. (2022) 18 myter om Freud – Och vägen framåt. Lava Förlag

Dåtid och nutid

För 40 år sen så publicerades en forskning som lyckades att visa att även apor kan lära sig abstrakta regler med samma principer som vi människor.

Vad aporna lärde oss

Man ville se om primater kunde lära sig se relationer mellan objekt då man sett att andra djur misslyckades med detta. Vid denna tidpunkt fanns det en del forskning som visade att råttor och fåglar kände inte igen ett stimuli när det bara skilde sig lite från första träningstillfället.

Tre apor var med i testet och forskarna gav förstärkning när aporna valde den längre av två objekt, i början var objekten två gråa rektanglar varav en var 13 cm och andra 18 cm. Aporna fick träna ungefärligt 1800 gånger och över tid gick över till förstärkningsschema VR 4 (vilket innebär att det varierar när man får belöning men i genomsnitt så fick aporna belöning efter 4 korrekta svar).

Efter genomförd träning fick aporna två rektanglar, en de kände igen och en som var ny. Det fanns sammanlagt 9 st rektanglar som varierade mellan 3 cm upp till 33 cm. Aporna svarade 23 gånger fel av 711 försök vilket är nästan 97% träffsäkerhet, detta visade på att aporna lärde sig diskriminera utifrån regeln ”välj den längre objektet”.

Källa: (1982) Relational responses in test of transposition with Rhesus Monkeys

Forskning i nutid

40 år har passerat sedan den nämnda studien om rhesusaporna. Men fynden från dess har använts flitigt än tills idag.

Inom forskningens värld så används studien som stöd till teoribildning inom Relational frame theory (RFT). Exempelvis att man har så kallad ”nonarbitrary relational responding” (NAARR) vilket innebär att den fysiska delen av ett stimuli (exempelvis färg och form) påverkar vilken respons som ges. För inlärning genom NAARR så behöver individen erfarenhet från objektet i fråga och därefter skapas en betingning mellan historia och den fysiska representationen av stimuli. Men inom RFT forskning så har detta öppnat upp för att undersöka hur det kommer sig att människor kan skapa abstrakta regler kring saker de aldrig möt på och som de inte har erfarenhet av.

Källa: Pomorska et.al. (2020). Protocols for Assessing Derived Relations in Typically Developing Children and Children with Autism Spectrum Disorder. The Psychological Record

Moran et.al. (2014). Relational Ability and Language Performance in Children With Autism Spectrum Disorders and Typically Developing Children: A Further Test of the TARPA Protocol. The Psychological Record

Hughes et.al (2016). The Moderating Impact of Distal Regularities on the Effect of Stimulus Pairings: A Novel Perspective on Evaluative Conditioning. Experimental Psychology

Läst intressant
forskning med
Beteende-koppling?
Skriv en sammanfattning
för att vara med i
utlottning av priser!

Checklist

EBACT 8-10 September Ett stort kongress som hålls i Barcelona, Spanien. Pris: 615 € ordinarie 330 € student. Virtuellt inträde 308-165 €

PS22 Örebro 30 September - 2 Oktober En stor konferens för Psykologstudenter, det kommer finnas flertal utställare och spännande föreläsningar av t.ex. Anna Kåver & Dan Katz. Pris 910-350kr. BTF kommer också ha utställning, kom och möt oss och få en chans att vinna ett pris!

SWABA's Höstträff 1 Oktober Ta del av beteendeanalytiska perspektiv i stockholm, Estniska huset. mingel sker efter träffen, finns möjlighet att delta både fysiskt och virtuellt. OBS, medlemskap krävs

---

SfKBT Årsmöte 21 Oktober Spännande föreläsningar och presentation av forskning i stockholm. Mingel sker efter träffen, finns möjlighet att delta både fysiskt och virtuellt. Pris 1500-1000kr på plats, 1000-500kr digitalt. vidare info på nästa sida.

BTF's Årskongress 17-18 Mars Mer info kommer framöver men **Save the date!**

Kom ihåg BTF-Salonger som hålls varje månad!

ÄNTLIGEN FÅR VI TRÄFFAS IGEN!

Det vill vi fira med en spännande årskonferens, intressanta föreläsare och en nystart för SfKBT.

SfKBT

Välkommen till SfKBT:s årskonferens

NÄR: Fredag 21 oktober 2022

VAR: Klara Strand, Klarabergsviadukten 90, Stockholm,
möjlighet att delta digitalt kommer att erbjudas.

AGENDA

9.00-10.30 Årsmöte

10.30 -11.00 Fika

11.00 -13.00 Kommunikation vid suicid: hur får vi ihop det med alliansen?

Föreläsning med Ullakarin Nyberg, överläkare vid Norra Stockholms psykiatri och suicidforskare vid Karolinska Institutet

13.00-14.00 Lunch

14.00- 16.00 Alliance in imaging rescripting

Föreläsning med Emily Holmes, professor vid Psykologiska institutionen, Uppsala universitet. OBS Föreläsningen hålls på engelska.

16.00- 16.30 Presentation av forskningsprojekt som fått medel ur Carlo Perris minnesfond

16.30-18.30 Mingel med snittar och bubbel.

Mer information och anmälan via vår hemsida sfkbt.se

PRISER

Medlemmar i SfKBT som deltar på plats 1000 kronor

Icke medlemmar som deltar på plats 1500 kronor

Medlemmar i SfKBT som deltar digitalt 500 kronor

Icke medlemmar som deltar digitalt 1000 kronor